

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Departament Ochrony Przyrody

DOP-OZP.055.44.2025.KW
3872939.15468304.12527429
Warszawa, 16-07-2025

Pan
Krzysztof Sadowski
Zastępca Dyrektora Biura
Związku Rewizyjnego Spółdzielni Mieszkaniowych w Zielonej Górze

Szanowny Panie Dyrektorze,

w odpowiedzi na pismo, znak: ZR/28/2025KS z dnia 27 czerwca 2025 r. w sprawie ogławiania (przycinki) drzew powyżej 30% ich korony, przekazuję następujące informacje.

Przed wszystkim pragnę poinformować, że wykonywanie prac pielęgnacyjnych w obrębie korony drzewa nie wymaga zezwolenia, jednak prace te powinny być przeprowadzone w sposób jak najmniej szkodzący drzewu.

Ramy prawne dotyczące pielęgnacji drzew zawarte są w art. 87a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 z późn. zm.). Zgodnie z ww. przepisami prace w obrębie korony drzewa nie mogą prowadzić do usunięcia gałęzi w wymiarze przekraczającym 30% korony, która rozwinęła się w całym okresie rozwoju drzewa.

Jednocześnie art. 87a ust. 2. ww. ustawy dopuszcza usunięcie gałęzi w wymiarze przekraczającym 30% korony drzewa w następujących przypadkach:

- 1) usunięcie gałęzi obumarłych lub nadłamanych;
- 2) utrzymywanie uformowanego kształtu korony drzewa, np. charakterystycznych wierzb głowiastych;
- 3) wykonanie specjalistycznego zabiegu w celu przywrócenia statyki drzewa, przy czym zabieg ten wykonuje się na podstawie dokumentacji, w tym dokumentacji fotograficznej, wskazującej na konieczność przeprowadzenia takiego zabiegu, dokumentację przechowuje się przez okres 5 lat od końca roku, w którym wykonano zabieg.

Ww. przepisy mają na celu ochronę korony drzewa, która jest niezbędna do prawidłowego funkcjonowania drzewa. Znaczne i nieprawidłowe przycięcie gałęzi drzewa prowadzić może do pogorszenia kondycji drzewa, naruszenia jego statyki a nawet do obumarcia.

Usunięcie gałęzi w wymiarze przekraczającym 30% korony, która rozrosła się w całym okresie rozwoju drzewa, stanowi uszkodzenie drzewa, a w wymiarze przekraczającym 50% uznawane jest za zniszczenie drzewa. Przekroczenie tych norm prawnych podlega administracyjnej karze pieniężnej.

Niemniej jednak należy wskazać, że zgodnie z art. 89 ust. 7 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia drzewa w okolicznościach uzasadnionych stanem wyższej konieczności, nie wymierza się administracyjnej kary pieniężnej. Ww. ustawa nie definiuje pojęcia stanu wyższej konieczności. W tym zakresie pomocniczo stosować można definicje wynikające z innych gałęzi prawa – karnoprawną (art. 26 Kodeksu Karnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 383) oraz cywilnoprawną (art. 424 Kodeksu cywilnego, Dz. U. z 2024 r., poz. 1061 i 1237). Zgodnie z nimi stan wyższej konieczności wyłącza bezprawność czynu, jeżeli istnieje bezpośrednie i rzeczywiste zagrożenie dla dobra

chronionego prawem, nie ma innego sposobu na uniknięcie tego zagrożenia, dobro poświęcone ma wartość niewątpliwie niższą od dobra ratowanego. Należy podkreślić, że zastosowanie tej instytucji ma charakter wyjątkowy i wymaga wykazania przez zainteresowanego, że zachodziły przesłanki usprawiedliwiające działanie w stanie wyższej konieczności.

W praktyce oznacza to, że ktoś, kto uszkodzi drzewo poprzez usunięcie gałęzi w wymiarze przekraczającym 30% korony lub zniszczy drzewo poprzez usunięcie gałęzi w wymiarze przekraczającym 50 % korony, ale zrobi to w celu zapobieżenia bezpośredniemu niebezpieczeństwu (np. dla życia, zdrowia lub mienia) nie zostanie ukarany finansowo, jeśli: wykaże, że zagrożenie było realne, bezpośrednie i nieuniknione (np. drzewo groziło zawaleniem na budynek lub linię energetyczną, działanie było proporcjonalne (tzn. nie zostało zniszczone więcej niż to było konieczne do usunięcia zagrożenia), nie było innych możliwości uniknięcia szkody (np. przez zabezpieczenie drzewa), sytuacja była nagła, nie wynikająca z zaniechań. Osoba, która powołuje się na stan wyższej konieczności, musi to wykazać – najlepiej dokumentacją, zdjęciami, opinią biegłego, zgłoszeniami do służb itp.

Kończąc pragnę przypomnieć, że przed przystąpieniem do prac związanych z usuwaniem gałęzi drzewa należy ustalić, czy znajdują się tam gatunki objęte ochroną. W przypadku stwierdzenia takich gatunków, należy wystąpić do właściwej regionalnej dyrekcji ochrony środowiska z wnioskiem o zgodę na odstępstwo od obowiązujących zakazów w stosunku do tych gatunków.

Z wyrazami szacunku

Patrycja Zasępa
Dyrektor
Departament Ochrony Przyrody
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/